

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
Avv. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Udjenza ta' nhar it-Tlieta, 30 ta' Novembru, 2021

Avviz tat-Talba numru: **304/2020**

QUINEL LIMITED
[REG. NRU. C-59317]

VERSUS

NEXIGAMES LIMITED
[REG. NRU. C-38617]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar l-1 ta' Dicembru, 2020 fejn l-attrici talbet li l-konvenuta tigi kkundannata thallasha s-somma komplessiva ta' tlett elef, tlett mija u erbgha u erbghin ewro (€3,344.00c) rapprezentanti uzu minn servizz ta' awditjar ta' *software* ta' l-attrici, hekk kif deskritt fl-Avviz tat-Talba. L-attrici ma talbitx ukoll l-ispejjez ta' dawn il-proceduri u lanqas ghamlet menzjon ta' xi dekorrenza ta' imghaxxijiet fuq l-ammont ta' sorte domandat.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha (jew xi difensur ghaliha) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha;

It-Tribunal jikkunsidra;

Illu l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, *“Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqs kemm ikun possibbli, jinstema’ u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda.”*

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, *“Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-ġudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis.”*

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxiex il-kawza jew le ghal gurnata oħra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tat-23 ta' Gunju, 2021 (*a fol. 11*), il-konvenuta giet debitament notifikata bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, il-konvenuta la rissqet risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha quddiem it-Tribunal fl-udjenza appena msemmija li kienet tmiss wara n-notifika lilha ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant legali taghha sabiex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici fl-udjenzi sussegwenti. Tali konvenuta, ghalhekk, kienet giet dikjarata fi stat ta' kontumacija, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, fl-imsemmija udjenza tat-23 ta' Gunju, 2021.

Fil-konfront ta' l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu mill-attrici fl-udjenza tat-23 ta' Gunju, 2021 (*ara a fol. 13*). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza ta' l-10 ta' Novembru, 2021 (*a foll. 14–15*). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga' mghadud, dan kollu gie debitament puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-aħhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide Artt. 698(2) u 702(3)*]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni ġudizzjali f'min lillu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg għall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re Anthony Borg v. Samwel Veneziani* (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi *“din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti għaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova possittiva li l-ammont*

rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta’ non kontestazzjoni – ta’ l-istess konvenut.” FI-istess sens ara s-sentenza *in re Stephen Vella et v. Bollicine Limited* (Appell Inferjuri, 9 ta’ Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l’hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta’ prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b’mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunx konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F’dan is-sens ara d-decizjoni *in re Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et* (Prim’Awla, 28 ta’ Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffer maw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemuestra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta’ l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re James Trapani et v. Vincent Cilia* (28 ta’ April 2000), *“il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma’ kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga’ prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja’ nghad is-subizzjoni setghet tintalab f’kull parti tal-procedura.”*

Sa zmien pjuttost recenti, il-Qorti ta’ l-Appell (sede inferjuri) kompliet tikkonsolida dan il-hsieb u orjentament guridiku hekk kif rifless fis-sentenza *in re Absolute Services Ltd v. Stefan Darmenia*, moghtija fil-11 ta’ Novembru, 2020. Hija wkoll interessanti s-sentenza ta’ dan it-Tribunal, izda diversament presedut, *in re Complex Co. Ltd v. Clive May*, emessa fis-27 ta’ Mejju, 2021, li mhux biss thaddan u tirrikalka l-insenjamenti hawn fuq esposti, imma tkompli tamplifika t-tematika *de quo* b’senjalazzjonijiet gurisprudenzjali ulterjuri.

Apparti l-imsemmija konfessjoni/jiet gudizzjali, it-Tribunal ha kont ta’ dak li affermat bil-gurament rapprezentant tal-kumpannija attrici fl-udjenza ta’ l-10 ta’ Novembru, 2021 fejn stqarret hekk: *“Dehret Alessandra Rigano’, impjegata fi hdan is-Socjeta’ Attrici illi, wara li giet somministrata l-gurament mit-Tribunal seduta stante, ikkonfermat bil-gurament illi s-Socjeta’ Attrici kienet u ghadha kreditrici tas-Socjeta’ Konvenuta fl-ammont ta’ EUR3,344 u li l-ebda pagament akkont ta’ tali ammont ma sehħ fil-mori ta’ dawn il-proceduri, la mis-Socjeta’ Konvenuta u lanqas minn terzi ghan-nom tal-istess Socjeta’ Konvenuta, u li ghaldaqstant, l-imsemmi ammont ghadu*

dovut fl-intier tieghu. L-istess Alessandra Rigano', fil-kapacita' premessa u ghal kull bwon fini, ikkonfermat bil-gurament id-dokumentazzjoni ezebita flimkien mal-atti promoturi a fol.2 u a fol.3 tal-atti processwali.” (ara a fol. 14).

Ghalhekk, fid-dawl tal-appena indikati provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mill-attrici fi procediment gudizzjarju bhal dan. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba ta' l-attrici u konsegwentement jikkundanna lill-konvenuta biex thallas lill-istess attrici is-somma ta' tlett elef, tlett mija u erbgha u erbghin ewro (€3,344.00c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq dan l-ammont dekorribbli mill-1 ta' Dicembru, 2020 sad-data tal-hlas effettiv u finali. L-ispejjez gudizzjarji marbuta ma' dawn il-proceduri huma kollha a kariku tal-konvenuta.

ft. Avv. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB
Gudikatur

ft. ADRIAN PACE
Deputat Registratur